

науково-практичний круглий стіл
«Банківська система в умовах реформування економіки
України»

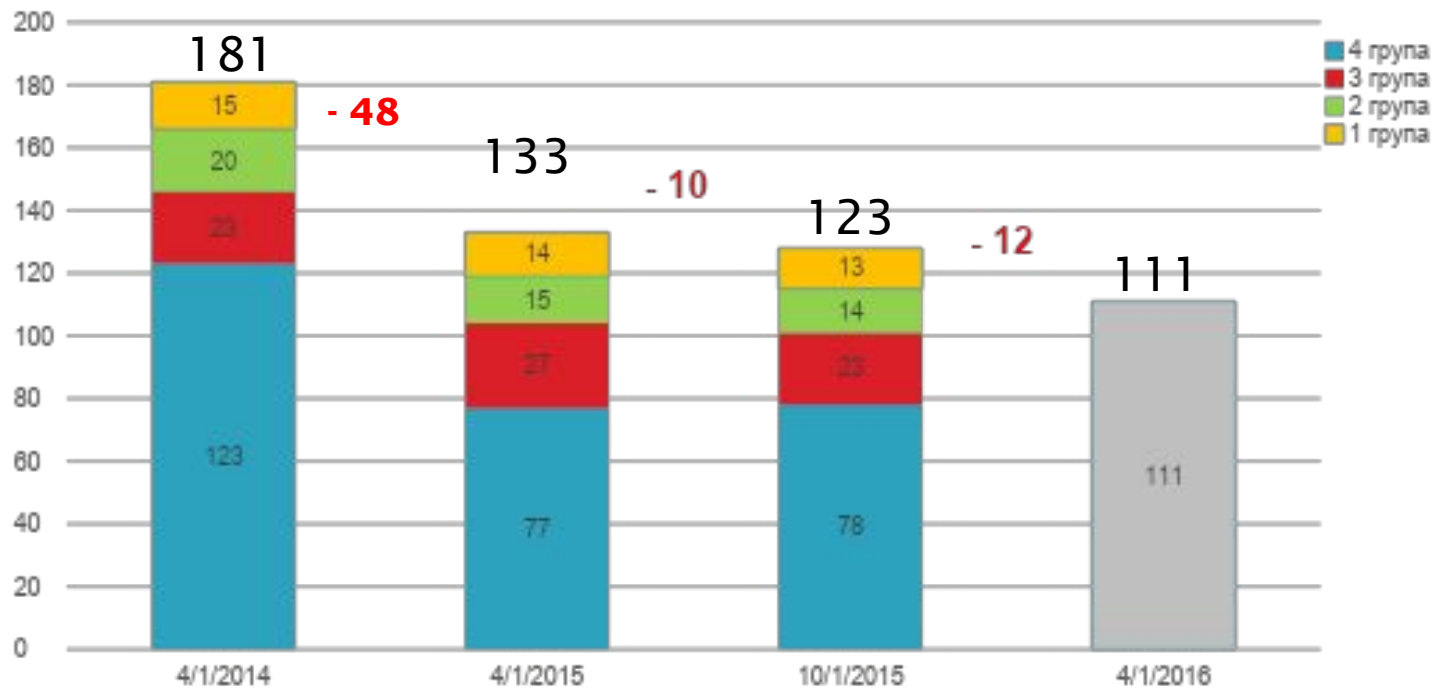
Концентрація банківської системи України

березень 2016

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАНУ» - відділ
грошово-кредитних відносин

У результаті банківської кризи 2014р з ринку було виведено значну кількість банків

- 70 банківських установ

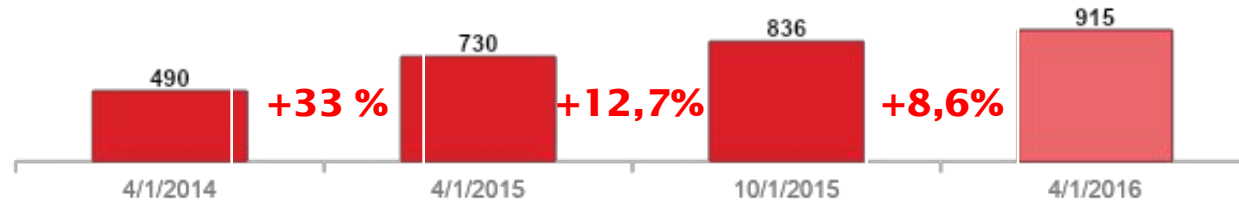

* - остання дата даних фін. звітності банків від НБУ

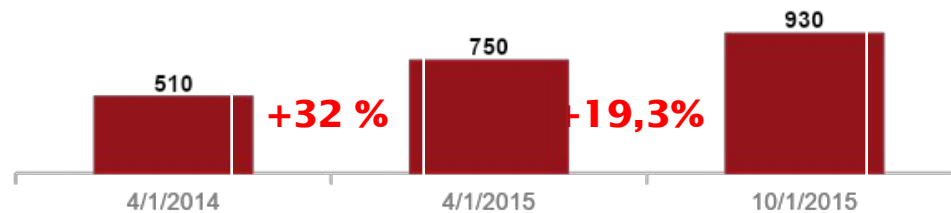

Концентрація хоч і не сягає критичних рівнів, але стрімко зростає

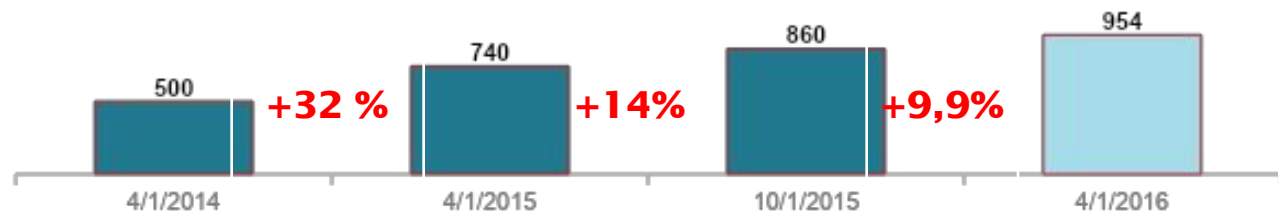
Активи по системі

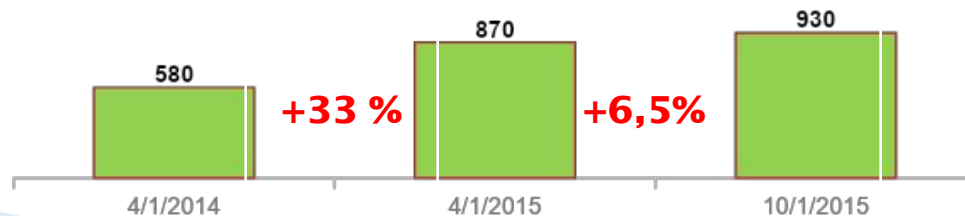
Кредити по системі

Зобов'язання по системі

Депозити по системі

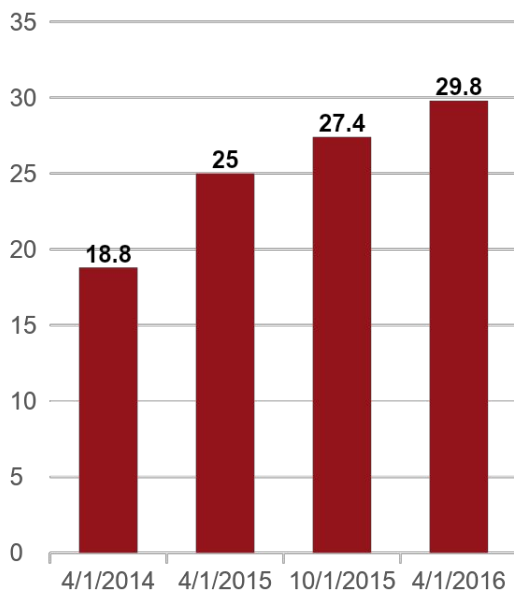

* - остання дата даних фін. звітності банків від НБУ

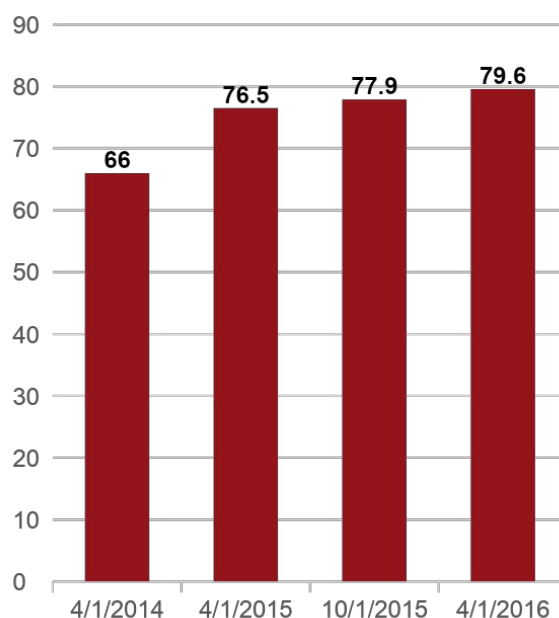
Активи: аналіз ринкової частки великих та державних банків

Частка державних банків*, %

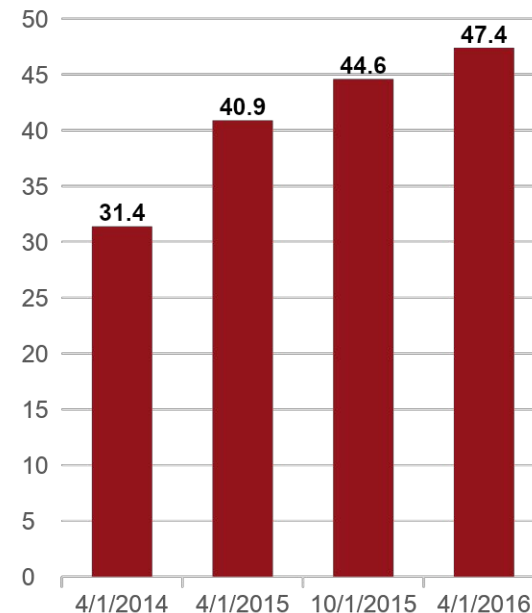
+58,5%
+11,0 п.п.

Частка банків I групи**, %

+20,6%
+13,6 п.п.

Частка системних банків***, %

+50,9%
+16,0 п.п.

* Для розрахунку взято банки із 100% державною участю ("Ощадбанк", "Укресімбанк", "Укргазбанк" та "Родовід").

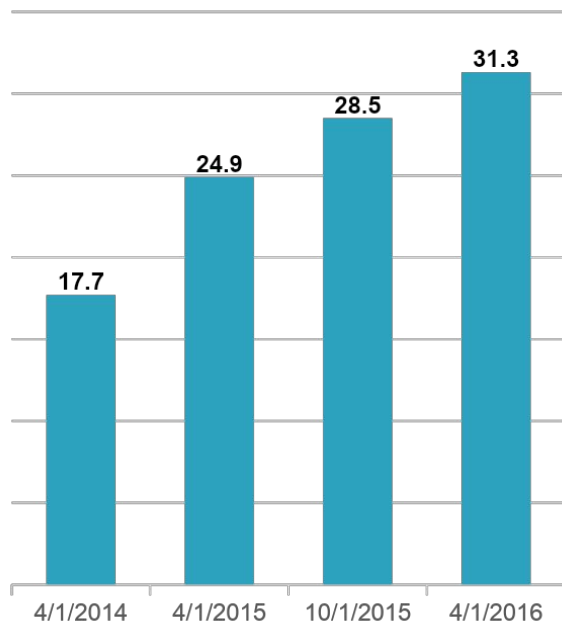
** До I групи на 01.04.2014 р. входило 14 банків із 181, на 01.04.2015 р. – 14 банків із 133 платоспроможних, а на 01.10.2015 р. – 13 банків із 123 платоспроможних.

*** До групи системних банків згідно рішення Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків НБУ №78 від 16 лютого 2016 р. відносяться "Приватбанк", "Ощадбанк" та "Укресімбанк".

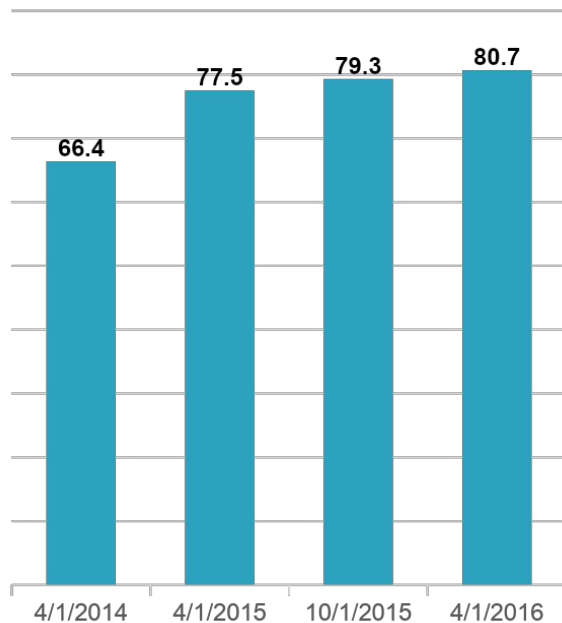
Зобов'язання: аналіз ринкової частки великих та державних банків

Частка державних банків*, %

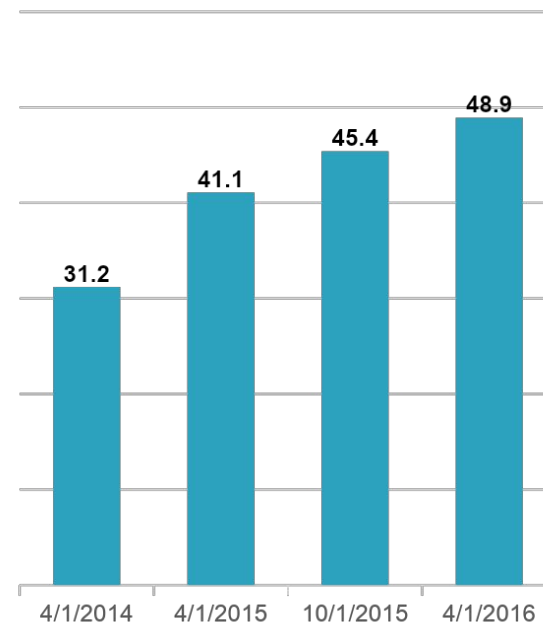
+76,8%
+13,3 п.п.

Частка банків I групи**, %

+21,5%
+14,3 п.п.

Частка системних банків***, %

+56,7%
+17,7 п.п.

* Для розрахунку взято банки із 100% державною участю ("Ощадбанк", "Укресімбанк", "Укргазбанк" та "Родовід").

** До I групи на 01.04.2014 р. входило 14 банків із 181, на 01.04.2015 р. – 14 банків із 133 платоспроможних, а на 01.10.2015 р. – 13 банків із 123 платоспроможних.

*** До групи системних банків згідно рішення Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків НБУ №78 від 16 лютого 2016 р. відносяться "Приватбанк", "Ощадбанк" та "Укресімбанк".

Перспективи подальшого посилення концентрації

В умовах:

- *продовження поточної політики НБУ*
(70 банків 4 групи)
- низького рівня довіри до банківських установ
- наявних переваг великих та державних банків

Особливості діяльності великих банківських установ на ринку

- Переваги: надійність, конкурентні переваги, державна підтримка (ТВТФ)
- При наявних преференціях відсутні формальні обов'язки
- Ризики:
  - продукування системного ризику (валютний канал)
  - порушення умов конкуренції на ринку банківських послуг
  - вплив на інші сегменти фінансового та реального сектору економіки

Регуляторна політика по відношенню до великих банків, що набувають значення системно-значущих

- Організаційні заходи: розробка стратегії та визначення компетентного органу відповідального за комунікацію та здійснення регулювання великими банками
- Методичні: розробка методики ідентифікації системно важливих банків, вимог до переліку та порядку розкриття фінансової інформації
- Інструменти: встановлення особливих вимог до капіталу в рамках Базель III та механізму контрциклічного буфера капіталу для системно важливих інститутів, моніторинг дотримання вимог до капіталу та розкриття необхідної інформації

До системних банків мають висуватися підвищені вимоги до капіталу

	Базель III: Г-СЗФІ	Базель III: крім Г-СЗФІ	Базель II
«Буферні» ВИМОГИ	Контрциклічний буфер капіталу: 0-2,5%		
	«Доплата» для Г-СЗФІ: 1-3,5%	Контрциклічний буфер капіталу: 0-2,5%	
	Буфер консервації капіталу: 2,5%	Буфер консервації капіталу: 2,5%	
Мінімальні ВИМОГИ	СЕТ1: 4,5%	СЕТ1: 4,5%	СЕТ1: 2,0%*

Джерело: Базельський комітет з банківського нагляду.

* - якщо припустити, що переважну частину капіталу 1-го рівня складає капітал СЕТ1 (common equity tier 1).

Г-СЗФІ – Глобальні системно значимі фінансові інституції

Висновки

- Поточна тенденція посилення концентрації банківської системи може мати вагомі наслідки у вигляді зростання ролі існуючих та появи нових системно важливих установ, особливі обставини діяльності яких прямо або опосередковано можуть впливати на стабільність функціонування банківської системи країни.
- Політика НБУ у сфері регулювання діяльності великих банків, що набувають статусу системно важливих повинна передбачати, з урахуванням рекомендацій Базельського комітету, розробку спеціальних підходів, орієнтованих на підвищення ефективності регулювання та оптимізації державної політики підтримки відповідних установ. Доцільно провести аналіз можливостей встановлення підвищених вимог до капіталу для додаткового покриття збитків та обмеження привабливості системно важливого статусу.

□ Дякую за увагу!

- Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України
- вул. Панаса Мирного, 26
- Київ, 01011, Україна
- +38(044) 280-1234

